

Titulació	Tipus	Curs
Estudis Socioculturals de Gènere	OB	3

Professor/a de contacte

Nom: Oscar Molina Romo

Correu electrònic: oscar.molina@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits per cursar aquesta assignatura

Objectius

Aquesta assignatura pretén introduir l'alumnat en les principals corrents de la Sociologia que es van centrar en l'anàlisi del gènere, entenent la forma com la desigualtat de gènere es reflecteix a la vida en societat i com els poders públics promouen canvis i accions positives per potenciar l'equitat de gènere.

Els objectius formatius són:

- Formar l'alumnat en les principals corrents de la Sociologia que es van centrar en l'abordatge social del gènere;
- Conèixer els conceptes més rellevants que permetin analitzar les relacions de desigualtat de gènere des de la perspectiva sociològica;
- Problematitzar les desigualtats socials en clau de gènere;
- Conèixer els indicadors concrets que ens permeten avaluar la desigualtat de gènere en l'àmbit global i local;
- Aplicar les bases teòriques a la construcció d'indicadors de gènere;
- Sistematitzar històricament les polítiques d'igualtat de gènere des d'una perspectiva Global i local;
- Analitzar les polítiques públiques de promoció de la igualtat de gènere;
- Apropar l'alumnat a una perspectiva feminista de polítiques públiques;
- Conèixer exemples de plans d'igualtat de gènere en l'àmbit municipal;
- Profunditzar en el biaix de gènere a les polítiques públiques;
- Conèixer els elements per al disseny de polítiques públiques d'igualtat de gènere.

Resultats d'aprenentatge

1. CM24 (Competència) Elaborar indicadors bàsics per a l'avaluació de gènere de les polítiques públiques.
2. CM25 (Competència) Proposar, a nivell bàsic, projectes d'intervenció de satisfacció de necessitats socials sense biaixos per raó de gènere, sexualitat, classe social, ètnia, normalitat i altres eixos de desigualtat social.

3. KM40 (Coneixement) Contrastar els diferents enfocaments teòrics i empírics sobre l'estructura social i la desigualtat estructural de gènere.
4. KM41 (Coneixement) Contextualitzar els principals processos històrics d'estructuració, transformació i intervenció política vinculats amb la desigualtat de gènere.
5. KM46 (Coneixement) Identificar, per a interpretar-los i valorar-los, els indicadors que han de permetre detectar situacions de desigualtat i exclusió en una determinada investigació, un pla d'acció o una avaluació de polítiques públiques.
6. SM02 (Coneixement) Utilitzar vocabulari tècnic, específic i d'interpretació propi de les disciplines requerides en un projecte, una presentació o un treball determinat fent ús inclusiu del llenguatge.
7. SM35 (Habilitat) Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent.
8. SM37 (Habilitat) Emprar els indicadors de desigualtats socials i, especialment, les de gènere, per a elaborar estudis-diagnòstics interseccionals orientats a la intervenció.
9. SM40 (Habilitat) Fonamentar les afirmacions en publicacions acadèmiques i/o evidències empíriques.

Continguts

BLOC 1 - Introducció a la sociologia del gènere: conceptes clau i corrents principals

A) Conceptes clau

1. La construcció de la feminitat i de la masculinitat
2. Sexe, gènere, cos i sexualitat
3. La socialització en gènere
4. Rols de gènere: treball i família

B) Corrents principals

1. Enfocament funcionalista
2. L'interaccionisme simbòlic
3. La teoria del conflicte
4. La imbrinació entre les onades del moviment feminista i la teoria sociològica feminista

C) Controvèrsies feministes

1. Perspectives feministes de la igualtat i la diferència
2. Totes les veritats es toquen: (Auto)Crítiques i defenses del gir post
3. Les dones i les mares: la cura i el poder

BLOC 2 - Desigualtat de gènere i polítiques públiques

A) Indicadors socials de les desigualtats de gènere

1. Introducció a les desigualtats socials de gènere: accés, qualitat i resultats en salut, educació, ocupabilitat, participació, economia i usos del temps;
2. Indicadors de gènere: Conceptualització, construcció i abast
3. Construcció d'indicadors de gènere
4. L'Índex de la desigualtat de gènere i la desigualtat en l'àmbit Global
5. Indicadors globals, a Europa, a Espanya i a Catalunya

B) Breu història de les polítiques d'igualtat de gènere

1. La conferència de Pequín
2. Polítiques d'Igualtat al voltant del Món: Equality Act; els països Nòrdics i els països mediterranis;
3. La construcció del model social europeu i el rol de les dones;
4. Desenvolupament de polítiques d'igualtat a Espanya i Catalunya
5. Breu mirada a les polítiques d'igualtat a Llatinoamèrica

C) Anàlisi de biaixos de gènere en les polítiques públiques d'igualtat:

1. Transversalitat de las categories de sexe i gènere - Marc normatiu
2. Aproximació feminista a les polítiques públiques d'igualtat a Europa: Estat de Benestar i Plans Municipals
3. La (in)(sobre)visibilitat dels problemes de les dones: públic, privat i íntim
4. Biaixos de gènere en el disseny, execució i avaluació de polítiques d'igualtat en l'àmbit laboral, salut i educació

D) Cura i mercats

1. Crisi de les cures a Europa i el món
2. El mercat (in)(sobre)visible de les cures
3. Polítiques de cures: Envel·liment de la població i esperança de vida

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes i seminaris	50	2	
Tipus: Supervisades			
Tutoria	10	0,4	
Tipus: Autònomes			
Lectura textos, estudi, treball en grup,	90	3,6	

L'assignatura combinarà diverses metodologies:

- Classes magistrals
- Lectura de textos (en castellà, català i en anglès)
- Debats a l'aula
- Treballs en equip
- Treballs individuals

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació a l'aula	20	0	0	CM24, CM25, KM40, KM41, KM46, SM02, SM35, SM40
Treball en equip	20	0	0	CM24, CM25, KM40, KM41, KM46, SM02, SM35, SM37, SM40

Treball en parelles	30	0	0	CM24, CM25, KM40, KM41, KM46, SM02, SM35, SM37, SM40
Treball individual	30	0	0	CM24, CM25, KM40, KM41, KM46, SM02, SM35, SM37, SM40

Consideracions generals de l'avaluació

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 1/3 parts de les activitats d'avaluació.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. La professora vetllarà perquè l'estudiant hi

pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Avaluació continuada

L'alumnat haurà de lliurar les següents evidències:

- 1) Treball individual sobre el bloc 1 (30%)
- 2) Treball en parelles sobre el bloc 2 (30%)
- 3) Treballs grupals en format seminari (Total 20%)
 - Presentació de lectures i dinamització de debat en seminari (10%)
 - Lectura i anàlisi al voltant d'una temàtica dels seminaris (10%)
- 4) Participació a classe - (Total 20%)
 - Assistència als seminaris obligatoris (10%)

La participació en debats, la resposta a preguntes i la participació en moments de reflexió (10%)

Avaluació única

L'alumnat podrà presentar-se a l'avaluació única mostrant les següents evidències a la data límit acordada:

- Treball individual sobre el bloc 1 (40%)
- Treball individual sobre el bloc 2 (40%)
- Respostes individuals al voltant d'una temàtica dels seminaris (20%)

Procediment de recuperació

Per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total (AVALUACIÓ CONTINUADA) o bé lliurar totes les proves previstes (AVALUACIÓ ÚNICA).

Per participar al procés de recuperació el/la professor/a pot exigir a l'estudiant haver obtingut una qualificació mitjana final de 3,5.

Ús d'intel·ligència artificial (IA)-Ús restringit

"Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en el desenvolupament dels exercicis, i només per a tasques de suport com la cerca bibliogràfica o d'informació, la correcció de textos o les traduccions. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat."

Bibliografia

Bibliografia obligatòria

En començar el curs es lliurarà la llista de lectures.

Bibliografia recomanada

CORRESPONENT AL BLOC 1

Arango, L. G. (2005) ¿Tiene sexo la sociología? Consideraciones en torno a la categoría género. *Revista Sociedad y Economía*, núm. 8, pp. 1-24.

Acker, Joan (1992). From Sex Roles to Gendered Institutions, *American Sociological Association* 21(5), 565-569

Acker, Joan (2006). Inequality regimes: Gender, class, and race in organizations, *Gender and Society*, 20(4), 441-464.

Adam, Barbara (1995), *Timewatch: The social analysis of time*. Cambridge: Polity Press

Alfama, Eva; Miró, Neus; Martí, Marc; Giménez, Laura; Obradors, Anna i González, Robert (2004). Género y movimientos sociales: la participación de las mujeres en la Plataforma en Defensa del Ebro, VII Congreso Español de Ciencia Política y de la Administración

Biglia, Barbara i Luna, Ester (2012). Reconocer el sexismo en espacios participativos. *Revista de Investigación en Educación*, 10(1), 88-99

Borderías, Cristina; Carrasco, Cristina; Alemany, Carme. (eds) (1994). *Las mujeres y el trabajo. Rupturas conceptuales*. Madrid: FUHEM-Icaria.

Butler, J. (2006). *El Género en Disputa*. Paidós Ibèrcia S.A., Barcelona

Connell, R. W., & Messerschmidt, J. W. (2005). Hegemonic masculinity: Rethinking the concept.

Gender & Society, 19(6), 829-859.

Connell, R.W. 2004. *Gender and Power: Society, the Person and Sexual Politics*. 2 nd edition. Stanford: Stanford University Press

CHAPPELL, Louise (2006). Comparing Political Institutions: Revealing the Gendered Logic of Appropriateness, *Politics Gender*, 2(2), 223-235.

CHAPPELL, Louise i WAYLEN, Georgina (2013). Gender and the hidden life of institutions *Public Administration*, 91(3), 599-615

Díaz Martínez. C., Dema Moreno, S. (ed.), (2013). *Sociología y Género*. Editorial Tecnos. Madrid

Holmes, M. (2007). Introduction to the sociology of gender. In: M. Holmes. *What is gender? Sociological approaches*. London: Sage publication, pp. 1-15.

DELPHY, Christine (1980) The main enemy [1977]. *Feminist Issues*, 1(1), 23-40.

FRASER, Nancy (2016). Rethinking the Public Sphere: A Contribution to the Critique of Actually, *Social Text*, 25/26, 56-80

FREEMAN, Jo (2017). *La tiranía de la falta de estructuras* [1970]. Madrid: Utopía pirata

GILLIGAN, Carol (2000). *La ética del cuidado* [1982], Barcelona: Cuadernos de la Fundació Víctor Gírfols i Lucas, 30.

Leek, Cliff & Kimmel, Michael. (2013). Conceptualizing Intersectionality in Super-ordination: Masculinities, Whitenesses, and Dominant Classes. *Routledge International Handbook of Race, Class, and Gender*. Routledge

PATEMAN, Carol (1995). *El contrato sexual* [1988], Barcelona: Ed. Anthropos

_ (1996). *Críticas feministas a la dicotomía público/privado*, Barcelona: Ed. Paidós

Sayer, L. 2005. Gender, Time and Inequality. *Social Forces* 84, 1: 285-303

Stone, P. (2011) Getting to Equal: Progress, Pitfalls, and Policy Solutions on the Road to Gender Parity in the Workplace. *The Inequality Reader*. Ed. David B. Grusky and Szonja Szelényi. 2nd ed. Boulder, CO: Westview, 337-44.

VERGE, Tània i DE LA FUENTE, Maria (2014). Playing with Different Cards: Party Politics, Gender Quotas and Women's Empowerment. *International Political Science Review*, 35(1), 67-69.

WEST, Candace, & ZIMMERMAN, Don H. (1987). Doing Gender, *Gender and Society*, 1(2), 125-151.

CORRESPONENT AL BLOC 2

Abril, P. (2009) Per què són necessàries les polítiques d'igualtat de gènere adreçades als homes?, Revista Barcelona Societat, Ajuntament de Barcelona

Alcaniz Moscardó, M. (2015) Género con clase: la conciliación desigual de la vida laboral y familiar. RES. Revista Española de Sociología, no 23, p. 29-55.

Alfama, Eva. (2015). Género, poder y Administraciones públicas: sobre la (im)posibilidad del cambio hacia una mayor igualdad. Una revisión de la literatura. Revista Española de Ciencia Política. 263.

Artacoz, L., Cortès, I., Borrell, C., (2009) Les desigualtats de gènere en la salut a Barcelona, Revista Barcelona Societat, Ajuntament de Barcelona

Astelarra, J. (2005) Políticas públicas de igualdad en España y Europa, a M. De la Fuente (dir.) Repensar les polítiques de gènere des de l'àmbit local. Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials, Col. Ciutats i Persones.

Azpiaz, Jokin (2015). Hombres y feminismo: del privilegio del confort a la incomodidad de la implicación política en cuestiones feministas. Papeles Del CEIC, International Journal on Collective Identity Research, 2, 4.

Bustelo, M.; Lombardo, E. (2005) "Mainstreaming" de género y análisis de los diferentes "marcos interpretativos" de las políticas de igualdad en Europa: el proyecto MAGEEQ", Aequalitas: Revista jurídica de igualdad de oportunidades entre mujeres y hombres, núm. 17, pp. 15-26.

Borràs Català, Vicent i Moreno Colom, Sara (2021). La crisis de la COVID-19 y su impacto en los trabajos: ¿Una oportunidad perdida? Anuario IET de Trabajo y Relaciones Laborales, 7(7), 187-209.

Carrasco, C. (2007), Estadísticas sota sospita: proposta de nous indicadors des de l'experiència femenina. Barcelona: Institut Català de les Dones;

Carrasco, Cristina, Borderías, Cristina i Torns, Torns (2011). El trabajo de cuidados. Historia, teoría y políticas, Madrid: Ediciones Catarata

Comisión Europea (2007) Guía de integración de la dimensión de género en las políticas de empleo (online)

Consejo de Europa, (1999) Mainstreaming de género. Marco conceptual, metodología y presentación de "buenas prácticas". Informe final de las actividades del Grupo de especialistas en mainstreaming (EG-S-MS), (versión español e inglés), Instituto de la Mujer, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, Serie documentos, número 28, Madrid, pp. 26.

Cordoni, Elena (1993) Las mujeres cambian los tiempos, Cuadernos de Relaciones Laborales, 2, 221-237

Dávila, M. (2004), "Indicadores de género", Jornadas de la Unidad de Igualdad y Género, "Mainstreaming de género: conceptos y estrategias políticas y técnicas", 26 y 27 de octubre de 2004, Sevilla

De la Fuente, M (dir.) (2005) Repensar les polítiques de gènere des de l'àmbit local. Barcelona: ICPS.

De la Fuente, M (dir.) (2008) Polítiques locals dels temps. Gènere, ciutat i benestar quotidià. Barcelona: ICPS

Durán Heras, M. Angeles: El valor del tiempo ¿cuántas horas te faltan al día?, Madrid, Espasa-Calpe, 285 págs.

Federación Española de Municipios y Provincias: area de Igualdad, (2006), Documento marco para la gestión de las políticas locales de igualdad, Madrid (online)

FRASER, Nancy (2016). Rethinking the Public Sphere: A Contribution to the Critique of Actually, Social Text, 25/26, 56-80

FRASER, Nancy (2000). ¿De la redistribución al reconocimiento? Dilemas de la justicia en la era «postsocialista» a FRASER, Nancy i BUTLER, Judith (2000). ¿Reconocimiento o redistribución? Un debate entre marxismo y feminismo. Madrid: Traficantes de Sueños

McDaniel, Susan. (2010). Gøsta Esping-Andersen, Incomplete Revolution: Adapting Welfare States to Women's New Roles. The Canadian Journal of Sociology. 35.

Instituto Europeo de la Igualdad de Género, (2017) Síntesis para 2017, Luxemburgo (online)

Instituto Vasco de la Mujer, Guía para la medición de los impactos de las políticas de empleo y reactivación económica en las mujeres (online)

Jacquot, S. (2015). Transformations in EU Gender Equality: From Emergence to Dismantling. London: Palgrave.

Lewis, J. (2009) Work-Family balance, gender and policy. Chetelham: Edward Elgar

Lorente, M. (2009). Los nuevos hombres nuevos. Los miedos de siempre en tiempos de igualdad. Barcelona: Ediciones Destino;

Macías, M., Cuentas, S., Pino, E. (2018), Guia per elaborar un pla de polítiques d'igualtat de gènere de les administracions locals, Associació Catalana de Municipis (online)

MERGAERT, Lut i LOMBARDO, Emanuela (2014). 'Resistance to implementing gender mainstreaming in EU research policy', in: Weiner, Elaine and Heather MacRae (eds): 'The persistent invisibility of gender in EU policy' European Integration online Papers (EIoP), Special issue 1, 18, 1-21.

Observatorio de Género sobre Economía, Política y Desarrollo (2018) Guia de Género para Políticas públicas

más transformadoras (online)

Programa de las Naciones Unidas para el Desarrollo (2018), Índices e indicadores de desarrollo humano, Actualización estadística de 2018

Rico, M., Gómez-Limón, J.A., (2011) Propuesta metodológica para la construcción de indicadores sintéticos de igualdad de género. El caso del mediorural de Castilla y León, Vol 69, No 1

Ruiz Cantero, M. T. (2009) Sesgos de género en la atención sanitaria. Escuela Andaluza de Salud Pública, Consejería de Salud, Junta de Andalucía

Tobío, C.(2012) Cuidado e identidad de género. De las madres que trabajan a los hombres que cuidan. Revista Internacional de Sociología, [S.l.], v. 70, n. 2, p. 399-422

TORNS, Teresa, BORRÀS, Vicent, MORENO-COLOM, Sara i RECIO, Carolina (2006). Les polítiques de temps: un debat obert, Dossiers del Temps, Ajuntament de Barcelona

Programari

No hi ha programari específic

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt